

REDAKCIJA
i
ADMINISTRACIJA
Anahorena 85, D. A.
Buenos Aires.
Raštus prašoma siųsti Redakcijos vardu:
Anahorena 85, B. Airo

BALSAS

ARGENTINOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS
Pietų Amerikos Lietuvių Draugijos "Lietuva"
ir "KULTŪROS BŪRELIO" organas.

"LA VOZ"
SEMENARIO LITUANO EN LA REPUBLICA ARGENTINA
Calle Anahorena 85, D-to "A", Bs. Aires.

Prenumera ta
Metams
ARGENTINŲJ
\$ 4. 00 M.N.
LIETUVIŲ IR KIUR
\$ 2.00 U.S.A.
Pinigus prašoma siųsti Administracijos vardu:
Anahorena 85, D. "A".

Mr. 42 (47).

BUENOS AIRES, GRUODŽIO (DEC.) 1 d., 1928.

II METAI.

TELEGRAMOS.

LIETUVOS ŽINIOS.

LENKAI PROTESTUOJA... LIETUVA IR TAUTŲ SĄJUNGA.

Kaunas (United). - Lenkijos valdžia pasiuntė Lietuvai protestą, kad Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijos generalinis sekretorius, Dr. Zaunius, nurykęs rygas pasveikinti draugišką latvių tautą su 10 metų nepriklausomybės švente, savo kalboje pabrėžė, kad Latvija esanti laiminga, nes jai pasisekė sujungti vienon vieton visas tris savo kviagides: Livoniję, Letgaliję ir Kurlandiję; ji yra daug laimingesnė už Lietuvą, kuriai dar iki šiam laikui nepasisekė atgauti savo garbingiausios kviagidės: Vilniaus...

Geneva (United). - Atsakymą į generalinio Tautų Sąjungos sekretoriaus Drummond kvietimą, Lietuvos valdžia pranešė Tautų Sąjungos sekretariatui, kad į prasidedančią gruodžio mėnesyje Tautų Sąjungos Konferenciją atvyks Lietuvos Ministeris - pirmininkas p. Voldemaras ir patsai pranešs apie priežastis nutūkimo derybų su lenk.

"BALSAS" IR VISUOMENĖ.

Susipratusi Buenos Aires lietuvių visuomenė puikiai įvertina naujos "Balso" Redakcijos vedamą liniją ir pradeda gausiai remsi mūsų laikraštį. Kas kartas nauji žmonės rašo korespondencijas, kas kart eina prie "Balso" vis didesnės susipratusių lietuvių darbininkų minios. "Balso" vakarieniškas pereinantis sutvarkyti parodė, kad kultūringas lietuvių ir darbininkų klasos bendradarbiavimo tikslas išskyrė pelus iš grūdų; kas brangina lietuvių ir darbininkų klasos susipratimą, tas eina su "Balsu", o visokios visuomenės atmatos bernauja arba Ramos arba Mas-kvos diktatoriams ir Lietuvos nepriklausomybės priešams.

"Balso" palaikymui laike vakarieniškas aukavo:
Lietuvos Respublikos Konsulas p. Jonas Skinkis \$ 15.00;
Po \$ 5.00: Jonas Kiela, Vladas Andriukaitis, Antanas Zvinis;
Po \$ 3.50: Br. Balčiūnas;
Po \$ 2.00: Antanas Grigaliūnas, Antanas Knirys, Antanas Židelis, Francisco Sette, Kastantas Norkus, Paulinas Paliukas;
Po \$ 1.00: ponis Kastutė Daratėnienė, Julius Petronis, Martin Valit, p-lė Aleksandra Daunytė, B. Striupas, Povilas Daratėnas, A. Virbulis, Keleivis Vyšniauskas, K. Keistas, A. Staškauskas, E. Veitkovičius, A. Juodis, I. Čičauskas, B. Pašluostė, Brazdžius, Svidorskas, Jonas, Kaz. Kiauga, J. Nežinai, J. Miliauskas, Jurgis Skapas, ponis Bronislava Zmuidinienė, M. Volf, A. Žniškis, ponis Marytė Selmistraitienė, Svagėdys, p-lė Ona Sabutytė;
Miliauskas 60 c., Žalkauskas 50c., J. Šyktuolis 40 c., p-lė Smidaitė - 25 c., Vytautas Daratėnuks 150. be pavarės 25 c.
Dauguma mūsų draugų nežinojo,

SUTEMORYTAS.

Smetonos - Voldemaro valdžia pasėdino kalėjiman buvusį kuniginio dienraščio "Ryto" redaktorį DR. Leoną Bistrą, kuris seniau buvo min. pirmininkas. Jis atsisėdo kalėjiman negalėdamas sumokėti pinigines bausmės 200 litų.

Cenzūros įstatymų perėngimas kitur nesiskito tokiu būdu dalyku, bet Lietuvai tai pusėtinai kompromituoja pasaulio akyse. Kr. demokratių lyderis atsisėdo kalėjiman kaip kompensacijai; mat kada Lietuvai valdė kunigai, tai jie buvo pasėdino kalėjiman dabartinį Lietuvos prezidentą Smetoną, taipgi už prasiėngimą cenzurai.

Dabar kunigų dienraštį "Rytą" Smetonos - Voldemaro valdžia visiškai uždarė vienam mėnesiui laiko už prasiėngimą cenzurai. Buvęs "Ryto" redaktorius Tarauškas paskirtas "Elto" direktorium, o vieton "Ryto" eina "Sutemos", kurį redaguoja V. Jakušionis.

Lietuvos kunigai dabar jau nerori prisimint tą džiaugsmą, kurį jie savo spaudoje reiškė tuoj po Griniaus - Slezevičiaus valdžios nuvertimo.

ŠIAULIŲ LIGONIŲ KASOS TARYBA.

Šiaulių miesto ligonių kasos taryba išrinkta šie socialdemokratų ir laisvųjų, Vladas Bielskis, Brunonas Vaišvila, Ant. Jasiūnas, A. Šileris, H. Lipnevičius, Steponas Margevičius, Michalina Kochaitė, Al. Kerskis, P. Kochanuskas. Kandidatai išrinktas: Vladas Balsienė, V. Žalkauskas, A. Dovenas, A. Nagevičius, V. Dankevičius, M. Sobily, A. Krauzė, A. Aleksandravičius.

KONFISKUOTAS "ŽEMAITIS".

Spalių 12, Telšių apskr. Karo Komendantas pulk. leit. Rusteika

kada įvyksta "Balse" vakarieniškas, taigi jie prašo, kad greitu laiku "Balsas" rengty kitą vakarienišką. Lankydamasis "Balso" Redakcijoje nekytojas vilnietis Martynas Mašėnas paukavo "Balso" naudai 4 1.00 ir pratęsė prenumerata. Jo draugas Povilas Uogelė taipgi užsiprenumeravo "Balsą".

Per P. Mieslerio kontorą paukavo "Balsui" \$ 5.00 p. Pranas Micevičius, ir 60 c., ponis Eva Smidt.

Redakcija.

nubaudė "Zemaitis" redaktorių Gedvilį užperėngimą cenzūros taisyklių 100 litų, o neišgalint sumokėti, 2 savaitėm kalėjimo. "Zemaitis" Nr. 40-tas konfiskuotas.

NEDERLIUS VEIKIA Į VĖDYBAS.

Per pirmus šių metų 6 mėnesius visoje nepriklausomoje Lietuvoje vedybų buvo 12, 042, o 1927 metais per tą patį laikotarpį buvo 12, 442. Žymesnis vedybų sumažėjimas jaučiamas šiaurės Lietuvos: Biržų, Rokiškio ir Kėlemy apskrityse.

Šių metų pirmuosius 6 mėnesius buvo 34, 545, o pernai per tą patį laiką 35, 229. Mirimų skaičius 18, 319, pernai - 22, 375.

Emigravo skaičius per pirmąjį pusmetį 4, 715 žmonių, daugiausia iš Utanos, Panevėžio, Umergės ir Rokiškio apskrityų.

TRUMPAI APIE VISKĄ.

Petro Janeliūno 3 metų mirties sukaktuos minint "Lietuvos žinios" studentai skaitė vilnietis redaguotą "Naujįjį Bangą" ir "Mūsų Prantą", Liet. soc. jaunimo organus, Janeliūnas buvo "Laisro" įkurtojas.

Socialdemokratinė šiaulių miesto valdyba atidarė nemokamą skaityklą darbininkams. Iš Amerikos gautas "Keleivis", "Sandarė", "Naujienas", o iš Argentinos "Balsas".

Raseinų punkto policijos valdininkas Galatinčius už kylių šmaig pasodintas šiaulių sunkiųjų darby kalėjiman.

Šveikšnos socialdemokratų veikėjai Šimkus ir Krausa išėgisti Varniuosana.

Vilnytyje suareštuotas lenkų knipas Jonas Kalinauskas.

Juštintuose apsigyveno P.J.O. Širvidas, kolliolikų metų redaguojęs "Vienybę" Brooklyne. "Vienybę" redaguoja jo sūnus Vytautas. Su Širvydu parvyko pasigyventi Lietuvoje kolliolika pasiturinčių amerikiečių.

Lietuvon atvyko Japonijos pasiuntinys p. Nagoka.

Netoli Daukšų tapo mūkydytas Amalviškių kaimo gyventojas Kazys Nevečas. Suimti jo žmona su bernu, o morkeritėms prisipažino buvęs REIKALINGAS DALININKAS.

Ponas Klionauskas ieško dalininko prie savo ūkės, kuri randasi prie pat Buenos Aires. Ūkė apsesta kukuruzais, bet norima užvest daržininkystę. Šeilygas sušintoti "Balso" Redakcijoje.

LATVIJA NORI TAPTI DIDELE JURŲ VALSTYBE.

Londonas (United). - "Daily Mail" korespondentas iš Rygos praneša, kad Latvijos karo ministeris nutarė užsakyti Francijoje ir Anglijoje keletą pavandeninių laivų. Laikė naminio karo Kinijoje pernai siuntė į ten savo karo laivus didesnis valstybės. Neatsilikdami nuo jų ir latviai pasiuntė savo karo laivų, kas diplomaty tarpe sukėlė grajų nusikypojimą.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ.

Kaunas (Havas). - Kauno ir visoje Lietuvoje labai iškilmingai buvo švenčiama 10 "ties metų Lietuvos kariuomenės suorganizavimo sukaktuos, 26-XI-28.

S.S.S.R. ŠAUDO ALKANUS DARBININKUS.

Anahajus (Havas). - Vladivostoke alkanai darbininkai atsiskaitė krautį į laivus duoną, kurią S.S.S.R. valdžia pardavė kiniečiams. Rasonojoji policija pasiėkaukė pagelbon G.P.U. kariuomenę ir iš kulkosvaidžių amė šaudyt darbininkus. Ši darbininkai užmušta ir daug sužeista.

TRUMPAI IŠ VISUR.

Japonai išvalė savo valstybę nuo komunistinio brudo. Dabar Japonijos kalėjimose sėdi 1500 komunistų, kurie pasiėkymė ir vartėmėms, kas Japonijoj naujiena.

Iš Rosario de Santa Fé pribuvo Buenos Aires politikos vadas Caballero, kad tartis su prezidentu Irigien del likvidavimo streikų darbininkus patenkinančiu būdu.

RENKITE "BALSĄ", KAD GALĖTUME GREIČIAU PEREITI SPAUSTUVĖNĮ

APŽVALSA

STATYS KELIUS IR NAMUS ORE

Du mokslininku — anglas Tate ir amerikietis Grace — paskelbė ir paselmingai demonstravo labai idomą išradimą: šmėtas metalo laikosi pakabintas ore be jokių ramsčių. Ant žemės padedamas šmėtas plieno ar iliuminijaus, o viršuj jo tre "pakabinamas" tokia pat metalo gabalas.

Grace paaiškino korespondentams, kad iega, kuri laiko metag ore vadinasi magnetizmas: magnetizmas vlenam metalo šmėte atstumia magnetizmą antram metalo šmėte ir tuom būdu nugali gravitacijos t.y. traukimo prie žemės iega.

Tate jau sudarė kompaniją, kuri pasinaudodama gravitacijos nugalėjimu statys ore didžiausius mūrus ir ties gelžkelius, milžiniški orlaiviai niekuomet nekris žemėn. Kaip dabar žemės laikosi ore, taip paskui laikysis milžiniški fabrikai, teatrai ir taip toliau.

SUKRITIKAVO MARIJONUS

Chicago kunigų dienraštis "Draugas" parašė, kad Siaurės Amerikos vėliavą gerbia tik katalikai, kurių ten yra 25 milijonai. O visus kitus prilygina prie nedėkingos kiaulės po aržuolu...

Chicago socialdemokratų dienraštis "Naujienuos" pajukia tokius nerimtus marijonų pasakojimus prieš bo-dievius ir sako:

"Marijonai tur-but nežino, ne to,

kad buvus Amerikos prezidentas bo-dievis Thomas Jefferson yra Siaurės Amerikos Jungtinių Valstijų Nepriklausomybės Deklaracijos autorius".

Amerikonų tarpo didžiausį katalikų skaičių sudaro negrai, lenkai ir kitos nekulturingos tautos. Tai geriausia patvirtino neseniai praėjusio prezidento rinkimai: katalikų kandidatas Smoeth gavo taip mažai balsų, kad visiškai pasitraukė iš politikos. O iškrintas prezidentas ne katalikas Hoover lanko Pietų Amerikos respublikas, kur jam katalikiškos valdžios reiškia didžiausią pagarbą.

RAUDONKAKLIŲ "POLITIKA"

Maskvos buterbrodininkai išleido atsišaukimą, kad Lietuvoje būtų atitraukiama nuo organizacijos eiliniai socialdemokratų ir socialistų liaudininkų (valstiečių) partijų nariai.

Raudonkakliai tuomi labai pagelbsti dabartinei Lietuvos valdžiai griauti opoziciją, nes ir Smetonos-Voldemaro valdžia netik persekioja esdekų ir liaudininkų organizacijas ir spaudą, bet net kelėjimuosna ir Verniuosna jų veikėjas varo.

Taigi raudonkakliai yra diktatūros šalininkai. Tik žvecki gyvūnai to nesupranta, nemato, arba akiai loja už raudonkakliškų parsidavėlius.

KAI PATRODO 1863 METU SUKILIMAS EKRAUNE?

M.T-us "Lietuvos Aids" aprašo 1863 metų sukilimą vaizduojančią filmą, kuri dabar demonstruojama Lietuvos kinematografuose. Pasirodo, ta filmą pagaminta rusilmy bendrovės tik šiais metais, sulyg prof. Janulaičio surinktos istorinės medžiagos iš 1863 metų sukilimo. Tada lietuviai kovoją netik prieš caro valdžią, bet ir prieš leikus dvarininkus, apsedusius Lietuvos žemelę.

— Juk mes turime bendrą priešą, — pareiškė grovas Vieloplskis Lietuvos valstiečių vadui Kostui Kalinauskui, su kuriuo jis mokėsi Petrapilio universitete.

— O gal ir du, — buvo Kalinausko atsakymas: Jūs ir jie...

Kai apiplėšė ir padegė lietuvių sodžių lenkai susitinka su rusų kariuomene ir sunkioj kovoj paprašo Kesto pagalbos. — Kostas ją duoda. Rusai nugalėti. Vieloplskių dvare suruoštos valšės: gardumynais perkami lietuviai, kad stotų po lexkų vadovybe prieš rusus.

Cia atsiranda Kalinauskas ir savo karšta kalba sulaiko valstiečius nuo pražutingo žygio.

Grovas, buvus Kalinausko draugas, insako ji suimti, bet jis pats patenka į lietuvių rankas.

Garbės žodį sulaužiusi grovaitė išgelbsti brolių. Lenkai sakė: Geriau Muravjovas, negu Kalinausko žmonės.

Bajorų deputacija nusilenkia Muravjovui ir prisiekia buti čarui ištikimi. Grovų dvare anksčiau Muravjovu parėdytas žuo pakeičia savorubus: jis aprėdytas valstiečio sermėga, grovaitės liepiamas šliaužioja apie kojas, kazokų karininkų džiaugsmui.

O kai Jezno pelkėse žusta pasku-

tinieji sukilėlių likučiai, kai jų negyvi kūnai klaikiai kyšo iš ledo, — caro karininkai bučiuoja grovaitę.

— Girdi Lietuva! — Sautia iš po kartuvių Kostas Kalinauskas. — Ateis laikas, mūsų tėvynė bus laisva.

Barška karėvių barabonai, Kosto kalbą užtrenkia.

— Girdime! — atsako sermėgiai.

Rati žandarai juos išvaiko.

Anksčiau buvę sukilėliai grovai su savo artimaissiais žiuri nuo balkono į klaikias apeigas. Ironiškai šypsodamosi išsiskirsto.

Nuo Vytauto laikų iki Suvalkų sustarties mes matome lenkų pusėje tiktai klastą, klastą ir klastą...

Sardį verianti Kalinausko žodžiai: — Girdi Lietuva! — tebėra gyvi ir šiandien.

Tikrai lietuviškoji publika šią filmą lanko labai skaitlingai.

"PREZIDENTAS" KALĖJIME

Siaurės Amerikos bolsėvikai taipgi užsimanė rinkti savo prezidentą. Atsirado žydėlis Gitlow, kuris sufiker but renkamas. Bet kada jis pradėjo "spyčius" sakyti, tat darbininkai jį net iš mišką nuviję. O kada jįsi parėjo iš miško, tat policija jį suėmė už įvairius griekus ir raudonkaklių kandidatus pasėdino į Arizonos kalėjimą.

LIETUVOS LAIVYNAS

Draugija "Lietgar" kupirko 3 laivus: du prekiniu ir viena keleivinį, kurie kursuoja tarpe Klaipėdos ir Londono.

B-vė "Sandelis", Klaipėdoje, jau perreitalis metais nusipirko vieną laivą ir gabena prekes iš Lietuvos Anglijon, Vokietijon ir Skandinavijos valstybėna.

Tai tik privačių b-vių laivai.

IR PABUDĖS BUVO ŽMONIUS.

(Specialiai "BALSUI" sulietuviavo: S.K.)

Tai buvo gana seniai... Viena žmonijos karta sekė kitą, neįnešdama pasaulin nieko naujo. Vergai gimė vieni vergus ir jų skaičius didėjo, tarsi daugybė blizgančių dangaus skliaute žvaigždžių. Didėjant šių bėteisių vergų miriai, sunkėjo ir jų vergijos našta. Vergus valdė nedidelė tokių pat žmonių sauja, bet vergai to nesuprasdami tempė sunkią vergijos našta. Milijonai žmonių lenkė prieš juos savo sprandus, žuvo nuo smūgių sa vo prispaudėjū; užtekavo jų rankos mostelėjame, kad minia pildytų visus jų nerus. Minia tylėjo nešdama ant savo pečių milžinišką vargą našta, kol jos sunkumu parblokšta — rasdavo amžina atsilsį... Šaltuose kapucse. Dirbo, kentė, troško, bet neišdriso pakelti rankas prieš savo prispaudėjus; net davė savo skriaudėjams ant išjuokimo savo žmonas, dukteris... Bepročių laikydavo tą, kuris drisdavo nors kiek jiems pasipriešinti: jį smaugdavo tu pačią vergų rankomis; likusiems gi budavo dar sunkiau...

Tai buvo gana seniai... Nusileidžianti saulutė savo spinduliais apiplėrė visą pasaulį. Ganta tarsi šypsojosi, kaip jaunavedė... Viskas rodes turėjo džiaugtis ir linksmintis... Liūdais vien atrodė nusileidžiančios saulės spinduliuose paniurę prispaudėjū rūmai; stiprūs mūrai, sukrauti amžiais vergijos, žmonių ašary ir keiksmų... Ypač baisiu atrdė rūmo klemas su tyliai klūpojančiais jame vergais... Viduje gi rūmų — vergų viešpačiai girtuokliavo, užė, paleistuvavo; pro atvirus rūmų langus skrydė šlykštūs juokai ir pasityčiojimai; Cha-cha-ohal... Kaip juokingi šliaužiojantieji prieš mūs rūmus žemės kirmiai... Ar gali jie mums pasipriešinti ar ausilyginti su mumis, taip vadinamąja žemės druska? ... Cha-cha-ohal... Stiprūs mūrai, ant mūrų ištikima sargyba: nėra mums ko bijotis. Uliavokim! Ir užganėdinti tėsė toliau savo pekliškas orgijas, pertraukdami viešpataujančią laukę tylą savo brutališkais keiksmiais. O vergai, vis tylėjo, — drebejo net nuo žvilgenio savo kankintų; tarsi net sustojo atsavę, ir užviešpatavo tyla, klaiki tyla...

Staiga nakties tyloje suskambėjo koks tai skardus ir galingas balsas... G a r a... Šis galingas B A L S A S platinosi minties greitumu po visą nuvargintą šalį... Gana!... Gana!... Ir pamažu iš žemės gelmės emė kilti gražus, nežinomas jaunikaitis. Jo akyse spindėjo kokia tai nežmoniška iega ir pasirižimas; jo dailaus kūno raumenys buvo itemptos, iš ko nekejo spręsti apie jo pasirižimą kovoti iki galui...

Ir sviedė šis jaunikaitis kruvinais vergijos retežiais į blizgančius užtekančios saulės spinduliuose rūmus. Subyrėjo stiprūs rūmo mūrai, sutriuškėjo dideli krikšpoliniai rūmų langai. Likę gyvais valdovai metė

savo orgijas, leidosi bėgti iš rūmo griuvėsių, mindami ir smaugdami vienas kitą. Išsigelbėjusieji neišdriso net paklausti savęs: Kaip, ar tai mūsų vergai? Ar jie drįstų?

Mustebo, pamatę gražų jaunikaitį, kuris skardžiu B A L S U šaukė savo brolius prie naujo, gražesnio ir prakilnesnio gyvenimo.

Ar štai saulė, sakė, nelygiai visiems žmėnėms šviečia, ar jos gaivinantį spindulį nelygiai visus šildo?

Ganta lygiai visiems skiriama, todėl daugiau neturi būti nei vergų, nei valdovų: visi turime būti lygūs!

Nereikia mums botago; patys tvarkykimės ir darbuokimės, — naudokimės savo darbą vaisiais!

Kurie dar prirakinti vergijos retežiais, — nutraukite juos! Meskit juos nuo savo nuvargusio kūno ir kelkitės!

Ir pakilo nuskriausta amžina vergija žmonės, ištiesdami savo sustingusius sąnarius.

Subyrėjo tamsūs kalėjimai ir gilūs kazematų urvai visoje šalyje, nešdami liuosybę pusgyviams kaliniams, pasmerktiems už jų kovą dėl geresnės žmonijos ateities. Sugriuvo likusių valdovų rūmai, užkasdami griuvėsiuose buvusius prispaudėjus...

Vergai tapo liūsi, nebuvo kas juos skriausty. Turėjo ganta pasipuosti gražesniems gelėmis, nudžiuvę medžiai vėl sužaliuoti, upės patvinti medumi, ir lygybė... Reikėjo laukti kokio nors stebuklo...

Bet... pakilęs upas nuslūgo, o nedidelė buvusių vergų dalis, pati uždėjo savo sunkią leteną ant savo buvusių nelaimės draugų.

Vien tuščiais obalsiais paliko kilnieji meilės, vienybės ir lygybės obalsiai...

Viskas vėl paliko po senovei: pasikeitė vien asmenys, ir vietas buvusių valdovų užėmė buvusieji vergai.

Darbininkas gi žmogus vėl skursta po senovei, jei ne daugiau, tai ir ne mažiau.

Nekantriai vėl laukia valandos, kada galės nusikratyti buvusių savo draugų — dabartinių viešpačių, ir kada iš tikrųjų pabus prislėgtas vargo žmogus ir galės pasinaudoti nors maža dalimi garsiai skelbiamo socialės lygybės obalsio: m e i l ė, v i e n y b ė i r l y g y b ė...

LIETUVIŲ TAUTINĖS ŠVENTĖS

S p a l i o mėnesyje: 1.- Mindaugis vainikuojasi Lietuvos karaliumi 1252 metuose; 9.- Zeligovskis pagrobė iš Lietuvos Vilnių 1920 m. 123.- Gimė Lietuvos istorikas Simonas Daukantas 1793 m.; 27.- Mirtis D.L.K. Vytauto 1430 m.

L a p k r i š č i o: 11.- Kražių skerdynė 1893 m.; 19.- Mirė Dr. Vincas Kudirka 1899m.; mirė Simonas Daukantas 1864.

G r u o d ž i o: 5.- Pirmas politinis Lietuvių Seimas Vilniuje 1905; 6.- Didysis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis užima M a s k v a 1370 metuose; 23.- Pasirodymas pirmo Lietuvių kalbcje d i e n r a š č i o " V i l n i a u s Z i n i y ", Vilniuje, 1905 metuose.

PASIKALBĖJIMAS BRONIAUS SU BARBORA

— Mielas Broniaus, kas taip daro: tavo reikals nesivaro, — tu tik plunksnos gėlę auži ir ant manęs pykdams uži.
— Cit, Barbora — nedaverka — nežinau ko man reikia: dar "Keleivis" neatėjo, tat negaliu nurašyti, Pedro — dėdė ką labėjo.

— Reikia keikt, visus vanoti, o save pareklamuoti, ba žinai, kas margiui keikia, jei ne pats — jo kūno galį...

— Ne, Barbora, taip nereikia, ba jau mes savieji peikia.

— Nebijok, tu glušo šmote: ažen grįžu "vienuolynan", (su dviem pezais kur steina), o jei negras ką įprovys — vaišiai prieglaudon teina...

— Tu, Barbyte, tai kaip saulė — klysta tie, ką sako — kiaušė — proletarams reika duoti ir nuo jų reikia paimti, tuomet įvyksta keitimas, tikros komunos veiktinas. Tai sakau, kaip proletaras, tavo, Barbe, vyras geras!

— Mui bien, Broniaus, aš mokėsiu ir tau visuomet padėsiu nuraminti sukilimą, ką vadžias iš mus ima.

— Taip tai taip, motkele — Barbe, bet jau policija darbe: jau protokolą surašė, nes Černiauskiene to prašė.

— Tu žinai, kad ji buržuika... Ją jau seka ir Andriuška, né į pikniką mus neina — visą biznij mums gadina. Jei jis būtų neženotas, neturėtų gražią pačią, tuomet aš jau pasiduočiau jo apiečiai kad ir statčia...

— Žinai Barbe, kaip mes buvom ant rodos pas Joną Baltą, nuo jo žodžių mano blusoms pasidarė dikšiai šalta. Ba jis sakė — mums reiks eiti vėla šunims šėko pūti, mat komuna čia atsiunčia kitą "draugą", taip kaip jautį.

— Broniaus mielas, tu durnelis; mums vistiek velniop jau keliās. Mes Rosario namavom, ba geresnių nebegavom, kas pakokyt' kaip komuna vaikus trūcyti mokina. Augint vaiką — daiktas durnas: tai paprastų boby turnas, betgi aš — švecka liudvisė — tam jį duodu, kas priveisė.

— Tavo, Barbe, vardas brangus, panorėk — atsivers dangus, kuriam mudu šponus krestum ir nuo durnių kailį plėstum.

— Si, Señor, šveckas Bronyti, tau norėjau pasakyti, kad mudu esam ne košer, po to kaip vaiką užkasėm. Bet ar jie žino komuną? raudonkailių silpną striuņą? Mada šponus sau vaidinam, buržujų pašalpa laam. O jiems duodam tą pavyzdį, del kurio reik imti viržį.

— Tu, motkele, nebedurna, — visuomet laikyk tą turną: jei tau svetimas padaro, per nelaimę ką įvaro, — pūsk į mutinį, brangioji, kaip dobiliuose pašloji!

— Broniaus, liudvike cudaunas! Tu kada tai buvai slaunas, bet dabar velniai mus sėda: šian ir ten tik viena bėda.

— O motkele, tu pelėda, šoferiai mus valvėda, ką mokyklon agitavom, apgarsinamaisi savor.

— Žioplas Broniaus, nesirūpink! Eiki

tu manan — tažerin, daryk rodę, kaip galėdam, komunos košę gelbėdam.

— Jau per vėlu, Barborėle, jie nuo mūsų atsiskėlė, sako, žulikai mes stojom, vargšų centus tik viliojam.

— Broniaus, duška, viskas įra; iš to strioko smėlis byra, nebenor bobos klausyti, kaip vaikus reikia auginti: nenor klausyt mūs plėmioto, vaikus kaip varyt iš svieto.

— Bien, Barbutė — aguonele, tegul žinos, kas kaip skele, o jei liks dar kas mūs klauso — tuos mokinsim ne del sauso; nes juk sauso — nieks neklauso. Mudu esam tiligenoja, tat užtraukime valenocją: Rosario!

Mes važiuavome
Pas tavo
Pamokint,
Kaip vaikus smaugt!
Žiūrėkite!
Kad buržujiški
Manery
Kūdikiai
Neimty augt!
Buenos Aires,
Dock Sud, La Plata,
Avellaneda,
Pineiro, Flores, —
Imkit pavyzdį
Iš šveckos poros,
Smaulike vaikus,
Vardan komunos!

PARADĖKOS LAIŠKAI.
Labai malonu pastebėti, kad F. Misslerio įstaigoje klientams, siunčiantiems šventems pinigams — išduoda veltui atvirutes su gražiai atspausdintais lietuvių kalboje Kalėdų ir Naujų Metų pasveikinimais. Be to, kaip teko girdėti, tokios pat atvirutės buvo išsiuntinėtoms visiems įstaigos klientams provincijoje.
Senas Klientas.

Šiuomi labai prašau gerbiama "Balso" redakciją leisti Jūsų laikraščio skiltyse pareikšti mano širdingą padėką dantų gydytojui ponui S. Štabinskiui, kuris man padarė ir sudėjo 6 dantis. Jis paėmė pinigai ir darbą atliko daug gražiau ir geriau, negu koki kiti dentistai.
Z. Vasiliaskauskas.

KORESPONDENCIJOS.

"BALSO" BENDRADARBIŲ PRANEŠIMAI.

PRIEŠVAIŠTYBINIS KUNIGŲ VEIKIMAS LIETUVOJE.

(" Balso " Koresp.)

Svenčiant 10 metines Lietuvos nepriklausomybės sukaktuves Saločiuose tapo sudarytas komitetas pastatymui paminklo žuvusiems kovose už Lietuvos nepriklausomybę. Šis komitetas, padadant kovų su bermontininkais po Saločiais dalyviams — pulkininkui Vegeliui ir Zem. ūkio min. sekr. p. Gagai — ir pastatė Saločiuose paminklą:

Ant plataus pamato su laiptais 7 metrų aukštom pedastalas, ant viršaus žemės ritulys pervertas kardu (reikiška, kad per kardą ant žemės ritulio Lietuva radosi), prysakinėje pedastalo pusėje iškalta vyties kryžius ir užrašas:

" Žuvusiems kovose už Lietuvos laisvę "

Iš antros paminklo pusės — Gedimino stulpai.

Gyventojai džiaugiasi, kad Saločiuose išaugo toks dailus ir milžiniškas paminklas, kuris pagražina miestelį ir primena jaunoms liams, kaip reikia tėvynę mylėti ir už jos laisvę numirti.

Bet vietos dvasiškiai jį neigia, nes paminklas esąs nekatalikiškas (be rymiško kryžiaus). Spazių 7 d. laike pamokslu bažnyčioje kunigas Blažys visą parą niekino minėtą paminklą ir kvietė tikinčiuosius boikotuoti jo idėją ir nedalyvauti jo atidengime.

Jeigu panašus paniekiantis pamokslas būtų pasakytas Vokietijoje priešvokiečių tautos ir laisvės kovotojų ženkli, tai toksai kunigas rastų sau vietą ne bažnyčioje bet kalėjime. Tat ir mūsų vyriausybė turėtų jį reaguoti, ir kun. Blažys turėtų but patrauktas atsakomybėn, nes savo žmėžtais jis įžeidė tautinius jausmus gyventojų saločiešiu, o ypatingai tu, kurį suniūs ir broliai Žuvokovose už Lietuvos nepriklausomybę po Saločiais. Taipgi piktinasi kunigo elgesiu ir visas rimtas Lietuvos jaunimas, kuris yra pasirizęs eiti vaduoti Vilnių iš okupantų nagų.

Mūsų tautiniai jausmai reikalauja, kad kunigo Blažio purvais apterktas Saločiuose nepriklausomybės paminklas būtų nuvalytas, ir mes to laukiame.

O Štabinskiene, Saločiai.

ATSAKYMAS ŠVEDIŠKAM MELAGIUI.

Nors yra peržemas daiktas polemizuoti su bolševikišku niekšu; bet kadangi man nuo bolševikų pasitraukus jis (Bronius Svedas) prie manęs vis kabina ir šmeižia mano gerą vardą, tat prašau gerb. " Balso " redakcijos suteikti vietos kėliems žodžiams.

Bolševikpalaikis Svedas meluoja, kad aš su jais nedalyvavau. Visi gali patvirtint, nes visi B. Aires lietuviiai mane matė ju parengimuose ir ju išleistuvoje. Jie mane prisipykę kviedavo ateiti ir prašydavo narius organizuoti, bet pamatę, kad jie, bolševikai tik vagia ir išnaudoja darbininkus aš juos atsisveikinau.

Jau aš reikalavau darodyti apie savo išmėlytą streiklaužiavimą, pasiyliau ir dovanas, jei savo me-

lus darodysi. Bet tu tik keiktis temoči. Dabar siūlau dar 500 pezy, — darodyk, arba liksi amžinas melagis, darbininkų skriaudejas ir mulkintojas. Po mėnesio laiko tavo visi darbininkai tōkiu pažins.

Kam tu pyksti ant manęs? Juk tavo žiopliu vadina visi artimiausi tavo draugai ir pati tavo Lieqvisė — Barbora.

Tu nuskriaudei ir gerb. Černiauskus. Dabar negali pažiūrēt poniai Černiauskienei į akis.

Tave Svedai greit mes iš " Rytojaus ", kaip šunį iš mėsinyčios, nes dabar joks doras žmogus negali ten užėiti: Doras žmogus negali eiti ten, kur dalykus rengia niekšai, žulikai ir vaiki žudytojai.

Ne aš vienas pažinau bolševikus ir nuo jų pasitraukiau, — pasitraukė ir daugiau susipratusių darbininkų.

Prisimink Broniaus, kaip Lietuvoje strazdas gaudei ir prie Pautienytės lysdamas gavai per strėnas. Gal jau užmiršai istoriją apie pulko balnus? Savo juodai sąžinei baltinti tu labai moki vilioti kruvinai uždirbtus lietuvių darbininkų pezus. Bet jau tavo su Liudvise " triumfo " dienelės yra suskaitytos: jau ir mctery kuopa grūva, sako, nenorime turėti reikaly su kidičių žudytojaus, pinigų viliotojais ir Maskvos komisary bernais.

Antanas Židelis.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Parapijonai, Buenos Aires. — Tamsta rašote, kad Pašiškevičius netinka pirmininkauti parapijai, nes piknike užsimovęs ant rūbų škaplierius po laukus lakstė, brostvas niekindamas. Toliau Tamsta patariate, kad parapijos pirmininku reikėtų išrinkti poną Vladą Andriukaitį arba p. Antaną Zvinį, nes pastarieji yra dori žmonės, o Pašiškevičius yra bliuznytojas ir pinigų viliotojas.

Nepažįstame mes, kas tas per Pašiškevičius, ką su škaplieriais po laukus bėgioja. Parapijonų dalykas, ką laikyt pirmininku: bus arba doras pirmininkas su draugija, arba Pašiškevičius su škaplieriais.

Paulo Tubiui, Rosario. — Redakcija širdingai Tamstai dėkuoja už laišką. " Balso " Jums bus siuntinėjamas, kuomet gausime kalėdinius — paskelbsime.

Antanas Uršis, Londone. — Mielu noru talpintume Tamstos paiešką — jimą p-lės. Pūlinos Dabrcvoiskaitės, nuo Gurlaukio, bet kad Tamstos laiškas neva rašomas iš Anglijos, bet mums persiustas iš Argentinos ir Tamstos antrašas netikslus. Parasykite aiškiai, paieškosime 2 metai Argentinoje gyvenančios Jūsų giminitės.

B. Kapočius, Patagonės. — Mums yra malonu girdėti kiekvienu pastaba. Esame insitiking, kad jeigu Tamsta dar vieng " Balso " numerį paskaitysite, tat visai atslugs Tamstos davatkiškas ūpas ir išgaruos kom-šlamšto Tamstos galvon insklepytos " idėjos ". Mes neužgiriame fanatikų, nežiurint, ar jie raudoni ar juodi. Iš Tamstos laiško matyt, kad dar yra vilties pasveikti.

Nukentėjusi, Avellaneda. — Tamsta prašote paskelbti, kad niekam negalite parduoti " Rytojaus " akcijų, kurias pirkote manydamas, kad " R " bus lietuvių, o ne kaopy draugas. Skote ir kiti Jūsų draugai tapo apgauti, susidėdami su apgavikais. Tilps viliu,

VIETINĖS ŽINIOS

EXTRA!

VILNIEČIAI ORGANIZUOJASI.

"Balso" redakciją aplankė mokytojas iš Vilniaus krašto p. Martynas Mačėnas ir jo draugas vilnietis Povilas Uogelė. Dalyvaujant trečiam vilniečiui — "Balso" bendradarbiui p. Antanui Kairiui — nutarta artimame laike šaukti Vilniaus krašto lietuvių pasitarimas Buenos Aires mieste.

Pasirodo, čia yra keli šimtai susipratusių Vilniaus krašto lietuvių, kurie, sudarę savo grupę, pasirūpins skaitykla ir savo orkestru, o "Balsas" mielai noru organa susgrąžinti Vilniečių sąjungai. Norinti priklausyti savo sąjungai Vilniaus krašto lietuviai — malonėkite paduoti savo antrašus "Balso" redakcijai.

BOLŠEVIKO ŽODIS.

Gerbiamoji "Balso" redakcija, malonėkite duoti vietos šiems keliems žodžiams: Mūsų rytojiškam štabe invyko didelis susirapščiavimas pačių vady tarpe: Švedas visiems sakosi, kad pas bolševokus be jo nėra kam būti redaktorium, nes, anet je, tik jis ir jo pati mokė rašyti. Švedas užpuolė ramų vyrą adm. Kniškarij, rėkdamas "kam tu čia reikalingas", mat šedai be kontrolės visus sukolektuotus centelius su-naudodavo.

"Jei kontroliuosite, tai aš ir mano pati sustreikuosime, o Pilypas iš knapių neapsidirbs ir gazieta neišeis" — sako Bronius. Kaip dėl manęs, pamačiusio visus bolševikų šūnybes mulkinant darbininkus, tat jau butų geriau, kad jis arba neišeitų, arba kad jis redaguotų doresni žmonės, pav. Kaikaris arba Krapavickas.

S - t i s .

SKAITYKITE IR PLATINKITE "BALSA".

PROG. VYRAIŠ GAUTI GERESNIUS DARBUS!

J. JONIKAS IR O. SCHMITT
CALLE VEYTES 1799, BARRACAS, B.A. — U.T. 21 BARRACAS 0265
(Pirmutinė Argentinoj Lietuviškas Soforių Knygkla).

Lietuviams daroma nuolaida ir pamokos duodamos ilgam laikui išsimokėjimui. Garantuojame išmokėjimą ir parūpiname soferio specialybės dokumentus. Specialiai kursai ant naujesių longvų ir sunkių automobilių. Pamokos cina kas dien ir solmadioniais nuo 8 val. ryto iki 10 val. nakties. Technika ir vairavimas dėstoma lietuvių, ispanų, vokiečių, lenkų ir rusų kalbomis. Mūsų diplomai užtikrina geriausius darbus. Užsitate pasiteirauti asmeniškai arba rašykite laiškuais viršui paduodama antrašu.

JONAS BERISTA

CALLE GARCIA 370, PIÑEIRO, B.A. TURI LIETUVIŠKĄ KNYGYNĄ.

Yra didelis pasirinkimas įvairių lietuviškų knygų: mokslinių, apysakų, pasakų, dainų, oilių ir t.t. Gauta daug knygų iš Lietuvos ir North merikos. Turiu spausdintų liškių draugybės rūšių. Knygynas veikia kas dien nuo 7 valandos vakaro ir šventadienišis visą dieną.

ANTANAS BANDYS

PRANEŠA

GERBIAI BURNOS AIRES LIETUVIŲ VISUOLE-

NEI, KAD

CALLE ANCHORENA 85, D-TO A. ATIDARYTA GER

BATŲ DIRBTUVE

DARBAS TVIRTAS, DAILUS IR PIGUS.

"BALSO" DRAUGŲ VAKARIENĖ — MALONIAUSIS PARENGIMAS.

Lapkričio 24, įvykusi "Balso" draugų vakarienė "Rygos" viešbučio salėse praėjo labai malonioje nuotaikoje.

Puikiai pritaisyta bendrą vakarienę valgė 73 žmonės, o šokiuose dalyvavo dar daugiau draugų, vyrų ir pannelių.

Laikė vakarienės puikią prakalbą pasakė gerb. Lietuvos Respublikos Konsulas p. Jonas Skinkis, pabrėždamas vienybės reikalingumą ir konstatuodamas darbo pradžios sunkumą.

Kaip pirmininkas kalbėjo p. P. Pa-liukas, charakterizuodamas partijų grupavimąsi ir kviesdamas remti "Balsą".

Trumpesnius tostus pasakė K.N.Norkus, Kazys Kasperas ir Kazys Auglis. Aukų rinkime maloniai pasidarbovo panelė Austra Zarelytė ir čia gimusį lietuvių p-lė Nelida Chichelis.

Dalyvavo "La Calle" Redakcijos atstovas Sr. Francisco Sette ir daug žymios lietuvių ir svetimtaučių publikos.

Stipruolis Grikis tą vakarą paguldė Belgijos kampioną La Marin Casino teatre, tat "Balso" vakarienė su savo draugais Petersonu ir Orakulu atėjo kiek vėliau, bet užtat išbuvo iki 6 val. ryto.

Dabar "Balsas" rengia pikniką ir vakarėlį. Laikas ir vieta bus paskelbta sekančiame "Balso" numeryje.

ATVYKO IŠ LIETUVOS.

Lapkričio 24 d. į Buenos Aires uostą įplaukė laivas "Madrid" ir tą pat dieną lankėsi F. Misslerio kontoroje sekanti lietuviai: Sal. Sinkevičaitė, Br. Rastauskaitė, Pet. Petrauskaitė, Al. Pocivičaitė, Vl. Bučkus, O. Vosi-liūtė, Ver. Bendoravičūtė, Juoz. Laurinaitis, J. Vilkas, O. Zvirblytė, V. Ziškavytė, Nad. Dubovenkaitė, J. Azel-skas, K. Valinskas, Vl. Preskionis, M. Juškevičius, I. Malinauskas, C. Vine-vičius, J. Kazlauskas, N. Nenėnas, J. Savulis, Juozas ir Vincas Karaliūnai. (Bus daugiau).

F. Missler

Representante: G. HENZE

Buenos Aires San Martin 666

PIGIAUSIAS IR GREIČIAUSIAS PINIGŲ PERSIUNTIMAS
UŽ PASKUBINTAS PERLAIDAS TELEGRAFU \$ 2.50
LAIVAKORTĖS
LIETUVON IR IŠ LIETUVOS
ISTAIGA ATIDARYTA NUO 8 IKI 19 VAL., IŠSKIRIANT ŠVENTADIENIUS.

PRANEŠAME, KAD

VIEŠBUTIS IR RESTORANAS RYGA

EDUARDO HOFFMANNO

25 DE MAYO 674 — 676

Buenos Aires (U.T. 0589 Retiro).

Yra puikiausia vieta laikai praleisti pavieniems ir šeimynoms. Aplankykite visų mylimą namą.

DOMĖS!

A. VISOCKIS

DIPLOMUOTAS SIUVĖJAS

Siuvu ant užsakymų įvairius drabužius naujesių madų. Sutaissau, valau ir puikiai išprosavoju. Darbą atlieku sąžiningai ir pigiai.

Atsilankykite, o busite patenkinti.

Mano antrašas:

A. VISOCKIS,

VILLA DIEGO, F.C.R.a P.B.

LIETUVOS KONSULATAS. PRANEŠIMAS!

Lietuvos Konsulatas praneša piliečių žinia, kad dar neužsiregistravusieji privalo registruotis, prisiunčiant Konsulatui sekančias žinias: vardas, pavardė, gimimo vieta, paso numeris, kada ir kur pasas išduotas.

Pasibaigus paso terminui reikia jį pratęsti. Registracija atliekama nemokamai. Už paso pratęsimą reikia mokėti tik \$ 2.50.

Konsulato antrašas:
Calle Anchorena 28 Buenos Aires

Vytautas Mikeška

Paryšiuje baigęs kirpimo ir siuvimo akademiją dirba rūbus sulyg naujesių madų iš puikiausių anglišky medžiagų tvirtiau ir pigiau negu kitur.

Atvažiuokite persitikrint, o busite tikrai patenkinti. Mano antrašas:

VYTAUTAS MIKEŠKA,

C. Brenzen 141, QUILMES.

Jeronimas Koreiva

Geriausias siuvėjas, baigęs Petrapilio Imperatorišką Akademiją. Pasinaudokite proga: Naujesių madų kostiumai iš puikiausių anglišky medžiagų, ant užsakymų, nuo \$ 75.00 iki \$120.

Gautas transportas puikiausių medžiagų vasariniams kostiumams stačiai iš Anglijos. Užsisakykite, o visi pagirs Tamstos kostiumų.

C. Aribaldi 1319, Boca-Capital, B.A.

JUAN YACUBAITIS

ASTURIAS BAR RESTAURANT	Buenos Aires GRAN ORQUESTA
25 DE MAYO 299 U. T. 33, Avenida 3414	SARMIENTO 264 U. T. 33, Avenida 1698

Atsilankykite ir busite patenkinti!

ST. STABINSKO Knygų Agenturoje "DAINAVA"

Calle Anchorena 85 Buenos Aires

Galima gauti visokių lietuviškų knygų ir gražiausių naujos laidos laiškų su paveikslėliais ir eilėmis.

Vienintelė vieta visoje Pietų Amerikoje, kur galima gauti tikrų lietuviškų "Trejų Devynerių". Išsiunčiu ir paštu. Pakelis kainuoja \$ 1.00.

Visokius užsakymus pildau laiškuais ir asmeniškai: kasdien nuo 8 iki 12 valandai dieną, o antradienių ir penktadienių vakarais nuo 6 iki 9 valandai.

Užsitate pasirinkti naujai iš Lietuvos gautų knygų.